

॥ १६ ॥ गवादीनांगोप्रतिनिधीनां एव तत्फलं प्रत्यक्षगोदाने गोप्रतिग्रहीतुर्गृहं गच्छत्या अष्टमेपदे भवन्ति किमुत द्रुहगमने तदीयबालकातिथ्यग्निहोत्रादीनां चिरकालनिर्वाह इति भावः ॥ १७ ॥ गोद इति शीलीशीलवान् अर्घदातानिर्भय इति संबंधः निरुष्टत्वाद्ब्रह्मदातुः फलं नोक्तं एवं त्रयाणामैहिकं फलमुक्त्वा आमुष्मिकं फलमाह उषस्योढेति उषस्यंप्रातःस्नानादिकर्म ऊढं प्राप्तयैः उषस्योढः स विज्ञेयो ब्रह्मदेयायुतस्तुयः भारते नाम संकीर्तयेत्तस्यायथासंख्योत्तरं स वै ॥ फलं षट्त्रिंशदष्टौ च सहस्राणि च विंशतिः ॥ १६ ॥ एवमेतान् गुणान्विद्याद्गवादीनां यथाक्रमं ॥ गोप्रदाता समाप्नोति स मस्तानष्टमे क्रमे ॥ १७ ॥ गोदः शीली निर्भयश्चार्घदातानस्यादुःखी वसुदाता च कामं ॥ उषस्योढा भारते यश्च विद्वान्विख्यातास्ते वैष्णवाश्चंद्रलोकाः ॥ १८ ॥ गावैदत्वा गोव्रती स्यान्निरात्रं निशांचैकां संवसेते हताभिः ॥ कामाष्टम्यां वर्तितव्यं त्रिरात्रं रसैर्वा गोः शकृता प्रसूवैर्वा ॥ १९ ॥ देवव्रती स्यादृषभप्रदाने वेदावाप्तिर्गोयुगस्य प्रदाने ॥ तथा गवां विधिमासाद्य यज्वालोकानग्न्यान्विदते नाविधिज्ञः ॥ २० ॥ कामान्सर्वान्यार्थिवानेकसंस्थान्यो वैदद्यात्कामदुघांच धेनुं ॥ सम्यक्ताः स्युर्हव्यकव्यौ घवत्यस्तासामुक्षां ज्यायसां संप्रदानं ॥ २१ ॥ न चाशिष्यायाव्रतायोपकुर्यान्नाश्रद्धधानाय न वक्रबुद्धये ॥ गुह्योत्थयं सर्वलोकस्य धर्मो नेमं धर्मं यत्र तत्र प्रजल्पेत् ॥ २२ ॥ संतिलोके श्रद्धधाना मनुष्याः संति क्षुद्राराक्षसमानुषेषु ॥ एषामेतद्दीयमानं तद्व्यनिष्टं येनास्ति क्यंचाश्रयं ते त्वपुण्याः ॥ २३ ॥ बार्हस्पत्यं वाक्यमेतन्निशम्य ये राजानो गोप्रदानानि दत्त्वा ॥ लोकान्प्राप्ताः पुण्यशीलाः प्रवृत्तास्तान्मेराजन्कीर्त्यमानान्निबोध ॥ २४ ॥ उशीनरो विश्वगश्चो नृगश्च भगीरथो विश्रुतो यौवनाश्वः ॥ मांधाता वै मुचुकुंदश्च राजा भूरिद्युम्नो नैषधः सोमकश्च ॥ २५ ॥ पुरूरवा भरतश्च क्रवर्तीयस्यान्ववाये भरताः सर्व एव ॥ तथा वीरोदाशरथिश्च रामो ये चाप्यन्ये विश्रुताः कीर्तिमंतः ॥ २६ ॥ तथाराजा पृथुकर्मा दिलीपो दिवं प्राप्नोति गोप्रदानैर्विधिज्ञः ॥ यज्ञैर्दानैस्तपसाराजधर्मैर्मांधाता भूद्रो प्रदानैश्च युक्तः ॥ २७ ॥ तस्मात्पार्थ त्वमपीमां मयोक्तां बार्हस्पतीं भारतीं धारयस्व ॥ द्विजाग्रेभ्यः संप्रयच्छस्व प्रीतो गाः पुण्या वै प्राप्य राज्यं कुरूणां ॥ २८ ॥ वैशंपायन उवाच ॥ तथा सर्वं कृतवान् धर्मराजो भीष्मेणोक्तो विधिवद्गोप्रदाने ॥ समाधातुर्वेददेवोपदिष्टं सम्यग्धर्मधारयामास राजा ॥ २९ ॥ इति नृपसततं गवांप्रदानेयवशकलान्सहगोमयैः पिबानः ॥ क्षितितलशयनः शिखीयतात्मा वृषइव राजवृषस्तदा बभूव ॥ ३० ॥

विद्वान्भारतवेत्ता वैष्णवाः विष्णुभक्ताः चंद्रवत्लोकआलोको येषां एवं विख्याताः कथिता इति केचित् त्रयोपि वैष्णवाः विष्णुदत्ताश्चंद्रवदमृतस्रवाः लोकाः विदो विद्यते स्मिन्सविद्वान् ॥ १८ ॥ १९ ॥ देवव्रती ब्रह्मचारी सूर्यमंडलभेत्ता ॥ २० ॥ एकसंस्थान् एकीकृतान् गजग्रामादिसर्वदानतुल्यमेकधेनुदानं किमुत बद्धयोर्हव्यादिमत्पोदेयाः तासां ताभ्योधिकमिति शेषः उक्षां त्र्यवराणां ॥ २१ ॥ उपकुर्यात् एतत्कथनेन ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥